

Prawo autorskie i ochrona własności intelektualnej

PROJEKT

Prawa własności intelektualnej? Ja to rozumiem!
Kampania społeczna Legalna Kultura

Supported by:

OPERATOR PROJEKTU

Fundacja Legalna Kultura

Czym się zajmiemy?

- Własność intelektualna
- Wolne zasoby sieci - baza legalnych źródeł

<https://www.legalnakultura.pl/pl/legalne-zrodla>

Własność intelektualna

Wytwór pracy twórczej człowieka, o charakterze niematerialnym, który ze względu na swoją unikatowość i dużą doniosłość ekonomiczną/gospodarczą/rozwojową zasługuje na ochronę.

Wszystko to co wytworzy człowiek przy użyciu swojego intelektu, a co jest nowatorskie, dotychczas niespotykane. Są to w szczególności utwory (np. słowa piosenek, scenariusze do filmów czy muzyka), wynalazki czy znaki towarowe.

Własność intelektualna dzieli się na dwie podstawowe kategorie:

Własność przemysłowa

obejmuje wynalazki
i przyznane na nie patenty,
znaki towarowe, wzory
przemysłowe, oznaczenia
geograficzne oraz topografie
układów scalonych

Prawo autorskie

chroni utwory
(m.in. literackie, muzyczne,
filmy, obrazy utwory
architektoniczne, obrazy)
oraz prawa pokrewne artystów
wykonawców, producentów,
muzyków

Własność przemysłowa

- wynalazki
- wzory użytkowe
- wzory przemysłowe
- znaki towarowe
- oznaczenia geograficzne
- topografia układów scalonych

Prawo autorskie?

Prawo autorskie reguluje przepisy dotyczące:

Działalności twórczej człowieka.

Jeśli działalność twórcza:

- posiada indywidualny charakter
- została ustalona w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażania

Czy zdjęcie.... to utwór?

Utworami mogą być:

- Jedynie rezultaty działalności człowieka odznaczające się dwiema cechami:
- **Twórczości (oryginalności)**
- **Indywidualnego charakteru**
- Co w przypadku zdjęcia wykonanego przez dron?
- Raporty, protokoły, symbole narodowe?

Wytwór tylko człowieka....?

Naruto w Indonezji

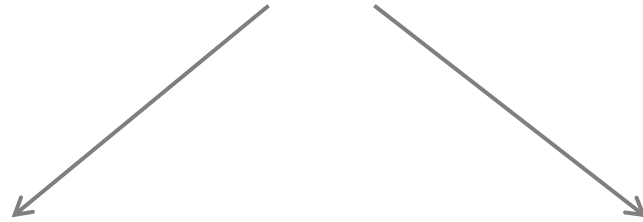
Współtwórcy

- Współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie. Domniemywa się, że wielkości udziałów są równe. Każdy ze współtwórców może żądać określenia wielkości udziałów przez sąd, na podstawie wkładów pracy twórczej.
- Każdy ze współtwórców może wykonywać prawo autorskie do swojej części utworu mającej samodzielne znaczenie, bez uszczerbku dla praw pozostałych współtwórców.
- Do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców.
- Każdy ze współtwórców może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa autorskiego do całości utworu. Uzyskane świadczenie przypada wszystkim współtwórcom, stosownie do wielkości ich udziałów.
- Do autorskich praw majątkowych przysługujących współtwórcom stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych.

Kto jest współtwórcą utworu audiowizualnego?

Współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności: reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.

Prawo autorskie

- PRAWO OSOBISTE

- PRAWO MAJĄTKOWE

Prawo osobiste

- Podpisywanie się pod swoim dziełem
- Stanowienia o nim
- Dokonywania zmian w dziele

PRAWO NIEZBYWALNE !

Gdy korzystamy z jakiegoś utworu –

**ZAWSZE PODAJEMY KTO JEST AUTOREM DZIEŁA
I SKĄD POCHODZI**

Prawo majątkowe

Prawo do czerpania korzyści z tytułu rozpowszechniania utworu

- Prawa wygasają po upływie 70 lat od śmierci autora!
- Autor może sprzedać prawa majątkowe, przekazać, scedować, zapisać w testamencie itp.
- Po upływie 70 lat od śmierci autora – **a nie właściciela praw majątkowych** – dzieło przechodzi do domeny publicznej
- **W odniesieniu do utworu audiowizualnego** – okres 70 lat liczony jest od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego

Autorskie prawa majątkowe do utworu audiowizualnego:

domniemywa się, że producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości.

Producent może bez zgody twórców utworu audiowizualnego dokonywać tłumaczeń na różne wersje językowe.

Kiedy mogę udostępniać
cudzą własność?

Korzystanie z cudzej własności w Internecie

- Zasoby objęte prawami autorskimi
 - kiedy zdobędę licencję/zgodę właściciela autorskich praw majątkowych
- Domena publiczna
 - z poszanowaniem autorskich praw osobistych

Ja jako twórca mam prawo

do korzystania z twórczości innych osób
na określonych warunkach:

- Domena publiczna
- Dozwolony użytek
- Licencje CC
- Zgoda Twórcy/podmiotu

Wyjątek! Dozwolony użytek –
pozwała na korzystanie z utworu
bez zgody autora

Dozwolony użytek osobisty

- Mogę korzystać z utworów na swój własny użytek.
- Mogę dzielić się utworem w gronie osób, z którymi jestem w bliskiej relacji towarzyskiej.
- Łamie prawo osoba – która rozpowszechnia utwór, udostępnia go, nie mając do niego autorskich praw majątkowych.

Przykłady dozwolonego użytku osobistego:

- pobranie na własne potrzeby utworu muzycznego ze strony internetowej
 - wykonanie kopii płyty CD w celu słuchania jej w samochodzie
 - odtwarzanie utworów muzycznych na domowej imprezie w gronie przyjaciół
 - skopiowanie muzyki z nośnika mp3 na pendrive
-
- Chomikuj.pl?
 - Prywatny filmik na youtube.pl z podkładem muzycznym – popularną muzyką w tle?

Dozwolony użytek edukacyjny

Możemy korzystać z każdego utworu i zasobu
– jeśli służy on do celów dydaktycznych i jest
wykorzystany w ramach zajęć szkolnych

Co to jest „użytek DYDAKYCZNY”?

Dozwolony użytek edukacyjny

- Możemy **zmieniać, modyfikować, a także nagrywać, kopiować** wszelkie zasoby w dowolny sposób – jeśli ich wykorzystanie **służy celom edukacyjnym i nie będą rozpowszechniane poza szkołą**.
- Swoboda korzystania nie dotyczy baz danych oraz oprogramowania.
- Możemy kserować fragmenty a nawet całe książki na dla potrzeb edukacyjnych.

Prawo cytatu

art. 29 Ustawy: wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości

- Cytujemy fragmenty lub małe utwory w całości w ramach swojego utworu
- Tylko w przypadku wyjaśnienia, polemiki, analizy krytycznej lub naukowej, nauczania, lub w związku z prawami gatunku twórczości
- Korzystając z cytatu zawsze podajemy autora tytuł i źródło

Utwór inspirowany

- Zawiera wpływ cudzej twórczości, nie jest to jednak wpływ determinujący treść utworu inspirowanego.
- Autor nie musi posiadać zgody autora utworu pierwotnego do stworzenia utworu inspirowanego, ani do korzystania z niego, ani do jego rozpowszechniania.
- Twórca utworu inspirowanego nie ma obowiązku informowania o utworach, z których inspirację zaczerpnięto.

Utwór zależny

- Utwór, który zawiera wkład twórczy samego autora, ale przejmuje także istotne elementy twórcze z utworu innego, powstałego wcześniej
- Np. adaptacja powieści na scenariusz filmowy, tłumaczenie utworu literackiego, gra komputerowa na podstawie książki itp.
- Obowiązkiem twórcy jest zamieszczenie informacji o tytule utworu pierwotnego i jego autorze, ale także uzyskanie zgody na rozpowszechnienie utworu zależnego

Plagiat

Przywłaszczenie cudzego utworu albo wprowadzenie w błąd, co do tego kto jest autorem tego utworu.

Korzystanie z utworów na warunkach licencji Creative Commons

- Autor może udostępnić swój utwór na warunkach licencji Creative Commons

Dozwolone licencje

Cztery podstawowe warunki licencji CC to:

Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwowzoru.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

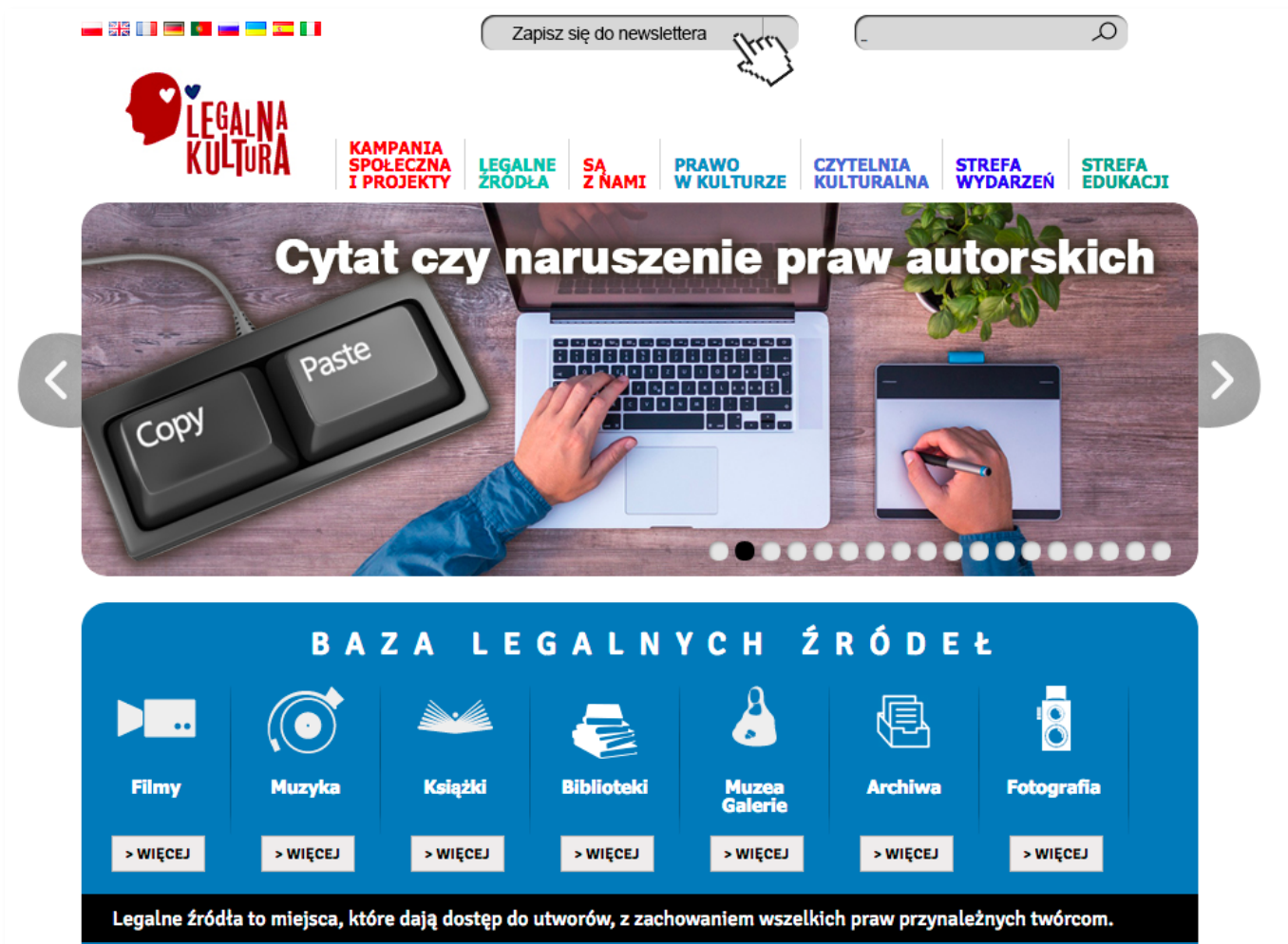

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

Creative Commons

- <https://www.youtube.com/watch?v=ouQowkWRImA>
- <https://search.creativecommons.org/>

Baza legalnych źródeł na stronie: www.legalnakultura.pl

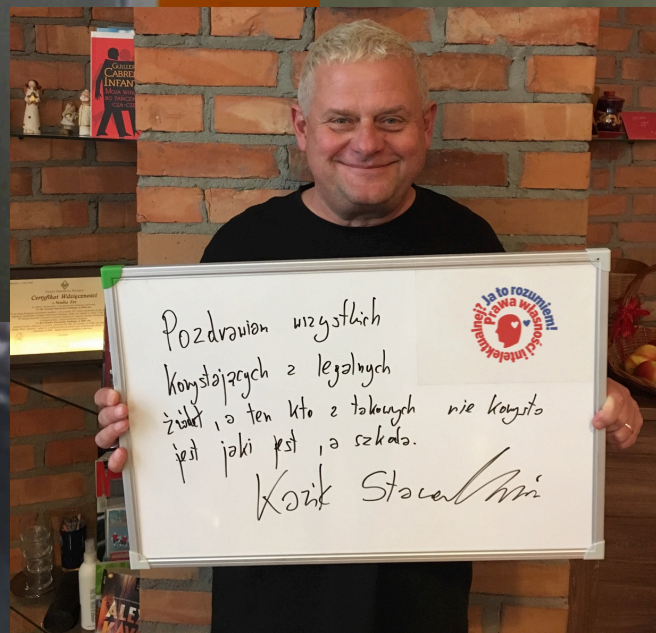
Ochrona wizerunku

- Gdy chcemy opublikować czyjś wizerunek - musimy mieć zgodę osoby na zdjęciu, które chcemy udostępnić

- Wizerunek osoby publicznej
- Kilkanaście osób na zdjęciu – tło dla innych
- Zdjęcia pozowane

Dziękuję za uwagę!

Tekst – własny

Grafiki – licencja Creative Commons

Supported by:

PROJEKT

Prawa własności intelektualnej? Ja to rozumiem!
Kampania społeczna Legalna Kultura

